

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting door een paritair college van
Vrij Instituut voor Technisch Onderwijs te HOOGSTRATEN**

Instellingsnummer	30361
Instelling	Vrij Instituut voor Technisch Onderwijs
Directeur	Alex MENSCH
Adres	Gravin Elisabethlaan 30 - 2320 HOOGSTRATEN
Telefoon	03-340.40.30
Fax	03-340.40.31
E-mail	alex.mensch@markdal.be
Website	http://www.vito-hoogstraten.be
Bestuur van de instelling	VZW Vrij Instituut Technisch Onderwijs
Adres	Gravin Elisabethlaan 30 - 2320 HOOGSTRATEN
Scholengemeenschap	SGKSO Markdal
Adres	Gravin Elisabethlaan 30 - 2320 HOOGSTRATEN
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Hellekensstraat 2_A - 2200 HERENTALS
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-09-2021, 28-09-21, 30-09-2021
Samenstelling paritair college	Bart LAMOTE (voorzitter)
doorlichtingsteam	Agnes GEERTS Peter ROMERS Erwin HUYBREGHTS

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Historiek	5
3	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
3.1	Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020), Techniek in de eerste graad B-stroom (eindtermen SC6, 6.20 tem 6.26, leerplan D/2019/13.758./019)	6
3.2	Algemene techniek in de tweede graad bso in de studierichting Plant, dier en milieu (leerplan D/2006/0279/075).....	6
3.3	Frans in de tweede graad tso in de studierichtingen Bouw- en houtkunde, Techniek-wetenschappen, Biotechnische wetenschappen, Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/057)	7
3.4	Mechanica en elektromechanica in de tweede graad tso in de studierichting Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049, leerplan D/2017/13.758/030)	8
3.5	Specifieke gedeelte in de tweede graad tso in de studierichting Houttechnieken (leerplan D/2013/7841/028) 8	
3.6	Elektromechanica, mechanica, elektriciteit en elektronica in de derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045).....	9
3.7	Engels in de derde graad tso in de studierichtingen Bouw- en houtkunde, Chemie, Biotechnische wetenschappen, Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2016/13.785/015).....	10
3.8	Specifiek gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Carrosserie (leerplan D/2005/0279/007) en in het derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Carrosserie-spuutwerk (leerplan D/2008/7841/035)	10
3.9	Specifieke gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061) 11	
3.10	Specifieke gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Ruwbouw (leerplan D/2011/7841/046)	12
3.11	Specifieke gedeelte in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Renovatie bouw (leerplan D/2012/7841/037)	13
3.12	Regelgeving.....	14
4	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 24-04-2017, 25-04-2017, 26-04-2017, 27-04-2017 en 28-04-2017 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 21-09-2017 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 29-01-2018 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 31-12-2020.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

Conform art. 19 van het decreet tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis van 8 mei 2020 geldt de termijn van negentig kalenderdagen in de periode van 16 maart 2020 tot en met 30 juni 2021 niet. De doorlichting vindt uiterlijk plaats op 30 juni 2022.

De inspecteur-generaal stelde op 19-08-2021 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 19-08-2021 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 27-09-2021, 28-09-2021 en 30-09-2021. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur.

Door de modernisering in het secundair onderwijs verschilt het gevalideerd doelenkader in de eerste graad A- en B-stroom tijdens dit paritair college van het gevalideerd doelenkader dat in voege was tijdens de doorlichting. De onderwijsinspectie zal met beide gevalideerde doelenkaders rekening houden bij het uitvoeren van het paritair college.

3 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

3.1 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020), Techniek in de eerste graad B-stroom (eindtermen SC6, 6.20 tem 6.26, leerplan D/2019/13.758./019)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort nagenoeg met het gevalideerd doelenkader. Het technisch proces vormt nu zichtbaar de rode draad doorheen het aanbod. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Het werkpunt met betrekking tot functie, relatie en optimalisatie is gedeeltelijk weggewerkt.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren hanteren het technisch proces om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken. Het onderzoekend karakter, zowel qua inhoud als ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces, blijft evenwel een werkpunt. De leraren laten hier nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De wijze waarop de leerlingen het technisch proces doorlopen, is duidelijk herkenbaar in de evaluatie. De leerlingen spelen een rol in hun eigen evaluatie.

3.2 Algemene techniek in de tweede graad bso in de studierichting Plant, dier en milieu (leerplan D/2006/0279/075)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog steeds werkpunten. Uit het leerlingenmateriaal en uit gesprek met de vakgroep blijkt dat een aantal leerplandoelstellingen niet aangereikt zijn. Net zoals tijdens de vorige doorlichting worden de leerplandoelstellingen vooral theoretisch aangeboden in een afzonderlijk vak. De meeste doe-opdrachten zijn te weinig gericht op het verwerven van vaardigheden. De opmerkingen uit het doorlichtingsverslag blijven een werkpunt.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken. Het leerlingenmateriaal bevat weinig geïntegreerde opdrachten die opgebouwd zijn volgens het technologisch proces. Het just-in-time principe waarbij de theorie de praktijk ondersteunt blijkt nog steeds niet ingeburgerd. De opmerkingen uit het doorlichtingsverslag zijn niet weggewerkt.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. Sinds de vorige doorlichting is er nu wel een vaklokaal voorzien in de buurt van het praktijklokaal. De opmerkingen uit het doorlichtingsverslag zijn weggewerkt.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en betrouwbare evaluatie. De evaluatie is nog steeds hoofdzakelijk gebaseerd op theoretische bevragingen waardoor er weinig evenwicht is tussen het evalueren van kennis en vaardigheden. De opdrachtenbladen voor de praktijkoefeningen bevatten geen criteria voor de beoordeling. Het is niet duidelijk welke score de leerling kan behalen. Voor de twee praktische oefeningen 'projectwerking' is een aanzet gedaan om transparantere criteria op te stellen voor de productevaluatie. Tussentijdse evaluaties om bij de uitvoering van een project het leerproces te monitoren of te kunnen bijsturen, zijn daarin niet voorzien. Leerlingen worden door deze manier van evalueren niet gestimuleerd om het leerproces in eigen handen te nemen. De opmerkingen uit het doorlichtingsverslag zijn niet volledig weggewerkt.

3.3 Frans in de tweede graad tso in de studierichtingen Bouw- en houtkunde, Techniek-wetenschappen, Biotechnische wetenschappen, Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/057)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod blijven werkpunten. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun taalvaardigheid te versterken voor de receptieve vaardigheden. De leraren bewaken daarbij de variatie aan tekstsoorten. Vormgerichte oefeningen die los staan van doelgerichte communicatie, nemen echter nog vrij veel lestijd in beslag. Dat zet het evenwicht in het aanbod onder druk. Het oefenen van productieve vaardigheden vraagt nog altijd een meer systematische inbedding in het aanbod om de leerlingen, tijdens de les, voldoende oefenkansen te geven om die competenties te versterken. Ook communicatiestrategieën blijven meer gerichte aandacht vragen. De leerlingen oefenen ze nog weinig expliciet en procesmatig in.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren zijn er nog niet toe gekomen om de doeltreffendheid van remediërende begeleidingsinitiatieven te onderzoeken om de leerbegeleiding te optimaliseren. De preventieve leerbegeleiding en de afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen zijn voor verbetering vatbaar. De leraren hebben geregeld aandacht voor betekenisvolle inhoud die de motivatie van de leerlingen verhogen. Ze laten echter nog kansen liggen om het leerproces centraal te stellen en het aanbod samenhangend te maken. Een actiegerichte visie op taalonderwijs vindt slechts schoorvoetend ingang in de les; de leerlingen functioneren tijdens de les nog weinig in open, authentieke taalgebruikssituaties. Ze missen daardoor kansen om te reflecteren over de doeltreffendheid van hun communicatie en de stappen die ze kunnen zetten in hun leerproces.

Leerlingenevaluatie

De leraren leveren inspanningen om de evaluatie te integreren in het onderwijsleerproces. De gespreide evaluatie draagt daartoe bij. De evaluatie blijft echter beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren bewaken minder doeltreffend of alle doelen evenwichtig deel uitmaken van de evaluatie. Ze creëren weinig kansen om de competenties van de leerlingen breed en evenwichtig te evalueren in authentieke taalgebruikssituaties. Ze evalueren kennis nog altijd veelal als doel op zich via vertaal- en invulopdrachten die het reproductieve niveau niet overstijgen. Bij de productieve vaardigheden groeit de aandacht voor een actiegerichte aanpak. Zowel de beoordelingscriteria als de taakomschrijvingen bevatten echter nog nadrukkelijke sporen van een kennisgerichte aanpak die onvoldoende de leerplanvisie op actiegericht talenonderwijs weerspiegelen.

3.4 Mechanica en elektromechanica in de tweede graad tso in de studierichting Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049, leerplan D/2017/13.758/030)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het gebrek aan evenwicht in het aanbod is weggewerkt. De aandacht voor veiligheid is zichtbaar toegenomen. Doordat het aanbod nu ook voldoende is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau, spoort het aanbod met het gevalideerde doelenkader. De leraren gebruiken heel wat instrumenten voor hun planning en organisatie. Het is een aandachtspunt het nut hiervan voor het leerproces en de onderwijskwaliteit blijvend te bewaken.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

Het gebrek aan samenhang in het aanbod is weggewerkt. De leraren organiseren het aanbod via een overkoepelend projectvak. Door gebruik te maken van co-teaching komen de theorie en de praktijk aan bod op het moment dat dat nodig is voor de leerling(en). Het aanbod, dat bestaat uit opvallend veel projecten, is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. Het is een aandachtspunt voor de leraren om de leerlijnen en de evolutie van de leerlingen doorheen de vele projecten te monitoren.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is nu representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De transparantie en betrouwbaarheid van de evaluatie is toegenomen door de ontwikkeling van een aantal ondersteunende instrumenten. Het is daarbij een groeikans om de formulering van de gehanteerde criteria verder op punt te stellen om de betrouwbaarheid nog verder te verhogen.

3.5 Specifieke gedeelte in de tweede graad tso in de studierichting Houttechnieken (leerplan D/2013/7841/028)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort onvoldoende met het gevalideerd doelenkader. Het is nog een werkpunt voor de leraren om het volledige aanbod af te stemmen op het doelenkader en de accenten die kenmerkend zijn voor deze studierichting in het aanbod te verwerken. Uit de aangereikte documenten en de gesprekken met de leraren blijkt niet eenduidig dat de leraren de doelen uit het gevalideerd doelenkader volledig en op een evenwichtige manier aanbieden. Het aanbod van praktische opdrachten heeft al een meer functionele invulling gekregen waardoor de milieubewuste attitude 'zorgzaam omgaan met hout' beter verankerd is in het aanbod. Binnen de praktijkopdrachten bereiden de leerlingen hun eigen werkstukken nog steeds niet zelf voor waardoor die doelen nog altijd niet of onvoldoende aan bod komen. Het onderzoekend leren, dat kenmerkend is voor deze studierichting, komt nog onvoldoende tot uiting in het aangereikte lesmateriaal. Hierdoor is het aanbod van de doelen met betrekking tot het ontleden van de opdracht, de studie van materialen, verspaningstechnologie en kwaliteitscontrole te beperkt afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en worden de doelen nog met onvoldoende diepgang gerealiseerd.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen meestal haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. De praktijkopdrachten zijn herwerkt in projectdossiers die al meer ondersteunend zijn voor de leerlingen. De link met de onderliggende theoretische inhoud komt nog niet voldoende tot uiting. Ondanks enkele goede en essentiële elementen binnen deze projectdossiers komt het geïntegreerd concept waarbij de samenhang tussen de clusters onderzoek, organisatie en realisatie nog te beperkt tot uiting. Hierdoor laten de leraren nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De omvorming van een handbovenfreesmachine naar een tafelfreesmachine is vervangen door een nieuwe tafelfreesmachine. De algemene orde en de efficiënte inzet van de uitrusting en infrastructuur, zoals de opslag van materialen in de machinezaal en de tijdige vervanging van beschadigde collectieve beschermingen, blijven voor de leraren en de school nog een werkpunt.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Voor de theoretische doelstellingen zijn de vragen nog te vaak gericht op kennisreproductie. Sommige schriftelijke vragen toetsen nog praktische vaardigheden wat aantoont dat de link met de doelen te beperkt bewaakt wordt. De puntenverdeling op de toetsen staat bij elke vraag weergegeven. Voor de evaluatie van de praktijkgerichte doelen zijn er al voor een aantal doelen concrete criteria ontwikkeld en opgenomen in de projectdossiers, wat de validiteit en de transparantie binnen deze evaluaties ten goede komt. Binnen de evaluatiepraktijk is de aandacht voor machinale vaardigheden en de onderzoekende houding eerder beperkt. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een brede, transparante en betrouwbare evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.

3.6 Elektromechanica, mechanica, elektriciteit en elektronica in de derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod is nu evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De stage maakt nu een volwaardig en functioneel onderdeel uit van het aanbod.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

Het aanbod is samenhangend met duidelijke horizontale en verticale leerlijnen. De integratie van de deelvakken, die nog bestaan om duidelijke inhoudelijk afgelijnde vormen te kunnen geven, gebeurt via projectwerking. Deze integratie ondersteunt het bereiken van de doelen. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. Het leer- en ontwikkelingsgerichte karakter van het aanbod kan nog verder groeien door de integratie voldoende breed op te zetten en in de geïntegreerde proef de reflectie op het eigen handelen en leren maximaal te richten op zelfregulatie.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is breed, afgestemd op de doelgroep, transparant en betrouwbaar. De schalen en descriptoren die de leraren ontwikkelden, ondersteunen ook de gelijkgerichtheid binnen de vakgroep. Het is een aandachtspunt voor de leraren om de werkbaarheid van dit instrumentarium en het effect ervan op het leren te bewaken.

3.7 Engels in de derde graad tso in de studierichtingen Bouw- en houtkunde, Chemie, Biotechnische wetenschappen, Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2016/13.785/015)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod blijven werkpunten. De leraren bewaken de variatie aan tekstsoorten bij de receptieve vaardigheden. Het oefenen van productieve vaardigheden vraagt echter nog altijd een meer systematische inbedding in het aanbod om de leerlingen, tijdens de les, voldoende oefenkansen te geven om die competenties te versterken. Ook communicatiestrategieën blijven meer gerichte aandacht vragen. De leerlingen oefenen ze nog weinig expliciet en procesmatig in.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren zijn er nog niet toe gekomen om de doeltreffendheid van remediërende begeleidingsinitiatieven te onderzoeken om de leerbegeleiding te optimaliseren. De preventieve leerbegeleiding en de afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen zijn voor verbetering vatbaar. De leraren hebben geregeld aandacht voor betekenisvolle inhoud die de motivatie van de leerlingen verhogen. Ze laten echter nog kansen liggen om het leerproces centraal te stellen en het aanbod samenhangend te maken. Een actiegerichte visie op taalonderwijs vindt schoorvoetend ingang in de les; de leerlingen functioneren tijdens de les nog weinig in open, authentieke taalgebruikssituaties. Ze missen daardoor kansen om te reflecteren over de doeltreffendheid van hun communicatie en de stappen die ze kunnen zetten in hun leerproces.

Leerlingenevaluatie

De leraren leveren inspanningen om de evaluatie te integreren in het onderwijsleerproces. De gespreide evaluatie draagt daartoe bij. De evaluatie blijft echter beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren bewaken minder doeltreffend of alle doelen evenwichtig deel uitmaken van de evaluatie. Ze creëren in sommige klasgroepen weinig kansen om de competenties van de leerlingen breed en evenwichtig te evalueren. Ze leveren zichtbare inspanningen om de betrouwbaarheid en de transparantie van de evaluatie te vergroten, maar de operationalisering van de beoordelingswijzers voor de productieve vaardigheden kent nog groeiroom. De vakgroep moderne talen kan de beoordelingscriteria uitzuiveren en verfijnen zodat ze de leerplanvisie op actiegericht taalonderwijs beter weerspiegelen.

3.8 Specifiek gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Carrosserie (leerplan D/2005/0279/007) en in het derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Carrosserie-spuutwerk (leerplan D/2008/7841/035)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Na leerplanstudie kregen de leraren een beter zicht op het aanbod. Toch is het aanbod van bijkomende doelen weinig afgestemd op de doelgroep. Het inhoudelijk bewaken van het aanbod is nog een werkpunt. De leerinhouden binnen het technisch vak realisatietechnieken leunen meer aan bij de studierichting autotechnieken en wijken sterk af van de leerplandoelstellingen en het gevraagde beheersingsniveau. De school verklaart dat deze inhouden grotendeels aangereikt worden in het complementair gedeelte. Toch nemen ze een aanzienlijk volume aan uren in binnen het curriculum, wat een negatieve impact heeft op de oefenkansen voor leerlingen binnen de basisdoelen. De leerinhouden van het vak technisch tekenen sluiten onvoldoende aan bij de

leerplandoelstellingen in verband met ‘tekeningen lezen en aanvullen’ in functie van uit te voeren werkzaamheden. Hierdoor blijft de afstemming op het gevalideerd doelenkader een werkpunt.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De lesdoelen zijn haalbaar en uitdagend voor de meeste leerlingen. De ontwikkelde projectbundels zijn opgemaakt volgens het technologisch proces en bevatten relevante ondersteunende theorie. Een aantal projectbundels zijn nog in ontwikkeling.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren bouwden het atelier uit tot een krachtige leeromgeving met een instructiehoek en mogelijkheid tot ICT-gebruik. Tijdens de lessen zetten de leraren de beschikbare uitrusting efficiënt in.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het aanbod en voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatiepraktijk gehanteerd bij de praktijkoefeningen geeft een goed beeld van de te bereiken leerplandoelstellingen. De ontwikkelde evaluatiewijzers zijn gekoppeld aan de leerplandoelstellingen zodat leerlingen feedback krijgen over hun leerproces (product- en procesevaluatie). De criteria zijn duidelijk. De evaluatie van de bijkomende theoretische doelen is weinig afgestemd op de doelgroep en het beheersingsniveau. Toch maakt ze deel uit van de eindevaluatie en attestering. Dit is nog een werkpunt voor de leraren en het beleid.

3.9 Specifieke gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is niet meer gericht op de productie voor derden en het doelenkader heeft een centrale plaats gekregen in de vormgeving van het aanbod. Voor heel wat aspecten zijn er bijstellingen doorgevoerd. Zo is het praktisch realiseren van een dakconstructie nu mee opgenomen in het aanbod en hebben de doelstellingen met betrekking tot elektrische en sanitaire begrippen een praktische invulling gekregen, afgestemd op de houtverwerkende nijverheid. Het aantal handvaardigheidsoefeningen zijn beperkt en de luchtdichte plaatsing van raamconstructies in het kader van duurzaam bouwen maakt deel uit van het aanbod. De leerlingen voeren van in de startfase de werkzaamheden aan hun eigen werkstukken zelf uit waardoor ze het volledige productieproces doorlopen. Hierdoor is het aanbod veelal evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Voor de praktijkopdrachten zijn er projectdossiers opgesteld die ondersteunend zijn voor de leerlingen en betekenis geven aan het leren. Het aanleren van CNC/CAD-technologie (Computer Numeric Control, Computer Aided Manufacturing) staat nu sterker in functie van het realiseren van projecten wat een positief effect heeft op de samenhang. De wisselwerking tussen theoretische- en praktische inhouden verloopt nog niet altijd even vlot. Het is nog een werkpunt voor de leraren om de samenhang tussen de talrijke leerstofonderdelen uit de verschillende vakken en de praktische vormig verder op elkaar af te stemmen. Binnen de geïntegreerde proef (gip) bestaat het gipdossier uit een verzameling van opdrachten uit de verschillende projecten die gedurende het schooljaar zijn uitgevoerd. Hierdoor laten de leraren nog kansen liggen om aan de gip-opdracht een betekenisvolle en samenhangende invulling te geven. De stagedocumenten zijn aangevuld

met de verplichte lijst van stageactiviteiten. Bij het opstellen van deze activiteitenlijst neemt de stagebegeleider momenteel nog geen rol op. Ondanks dat de regelgeving dit wel voorschrijft, is dit ook een gemiste kans om de stage waar mogelijk af te stemmen op de leernoden van de leerling.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De omvorming van een handbovenfreesmachine naar een tafelfreesmachine is vervangen door een nieuwe tafelfreesmachine. De algemene orde en de efficiënte inzet van de uitrusting en infrastructuur, zoals de opslag van materialen in de machinezaal en de tijdige vervanging van beschadigde collectieve beschermingen, blijven voor de leraren en de school nog een werkpunt.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie start nu veel sterker vanuit de doelen uit het doelenkader. Binnen de vakgroep is er voor de praktische vaardigheden gekozen voor een uniform systeem waarmee alle leraren werken en waarbij de doelen het uitgangspunt vormen. Per doel zijn er al een heel aantal degelijke evaluatiecriteria uitgewerkt die de beoordeling onderbouwen. Binnen hetzelfde systeem krijgen de leerlingen de mogelijkheid om zichzelf te evalueren. Deze manier van werken verhoogt de transparantie en de betrouwbaarheid van de evaluatiepraktijk en is afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Tijdens de stage worden de leerlingen beoordeeld op vakattitudes en op de activiteiten die zijn aangeduid op de activiteitenlijst, maar hiervoor ontbreken nog objectieve evaluatiecriteria. Ook de betrouwbaarheid van de evaluatie van de gip kan aan kracht winnen. Objectieve en eenduidige evaluatiecriteria ontbreken. Het is dan ook een uitdaging voor de leraren om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk binnen stage en gip even kwaliteitsvol vorm te geven als de evaluatie van de praktische vaardigheden.

3.10 Specifieke gedeelte in de derde graad bso in de studierichting Ruwbouw (leerplan D/2011/7841/046)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Tijdens de praktijklessen werken leerlingen via een rotatiesysteem hoofdzakelijk aan externe opdrachten. Om de volledigheid van het aanbod te bewaken en op te volgen, ontwikkelde de school werkkaarten afgestemd op de clusters uit het doelenkader. Per individuele leerling brengen de leraren in kaart aan welke doelen de leerling werkt. Naast de externe opdrachten heeft de vakgroep per thema een bijkomende opdracht ontwikkeld die wordt ingezet om mogelijke hiaten in het aanbod per leerling op te vangen. Voor de theoretische lessen is het lesmateriaal geordend volgens de thema's van de werkkaarten. Het CAD (Computer-Aided design) tekenen heeft al meer ingang gevonden in het aanbod en de doelen met betrekking tot bouwkunst en vormgeving worden nu wel aangeboden. Hierdoor is het aanbod meer in evenwicht en sterker afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren kunnen het aanbod nog versterken onder meer door het opstellen van een eigen werkmethode en de mechanische principes nog doelgerichter op te nemen in het aanbod en de praktische opdracht binnen de geïntegreerde proef (gip) sterker af te stemmen op het niveau dat verwacht kan worden van leerlingen einde derde graad ruwbouw.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen meestal haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. De omschrijving van de opdrachten op de werkkaarten is vaak zeer summier en weinig ondersteunend voor het leren van de leerlingen. De projectdossiers voor de bijkomende opdrachten en de gip missen nog het nodige raakvlak met de voorbereidende studie van de opdracht. Met name de noodzakelijke tekeningen, materialen en

gereedschappen, de werkvolgorde en de kostprijsberekening vragen meer gerichte aandacht. Hierdoor komt het geïntegreerd concept waarbij theorie en praktijk geïntegreerd aangeboden worden nog te beperkt tot uiting en blijven er nog kansen onbenut om het aanbod samenhangend en betekenisvol te maken. De bijkomende topografische opdracht tijdens het jurymoment van de gip staat los van de praktische opdracht waardoor de samenhang verloren gaat. Het is nog een werkpunt voor de leraren om de afstemming tussen theoretische vakken en de praktische uitvoering sterker uit te bouwen. De stagedocumenten zijn aangevuld met de verplichte lijst van stageactiviteiten. Bij het opstellen van deze activiteitenlijst neemt de stagebegeleider nog geen rol op. Dit wordt evenwel voorgeschreven in de regelgeving. Bovendien is het een gemiste kans om de stage waar mogelijk af te stemmen op de leernoden van de leerling.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leerlingen werken hoofdzakelijk op externe locaties of aan de eigen schoolgebouwen. De school beschikt nu wel over een praktijkruimte voor deze studierichting maar het blijft nog een uitdaging om zich zo te organiseren dat alle leerlingen volwaardige bouwprojecten kunnen realiseren. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De veiligheidsinstructiekaarten zijn gedrukt op grote bouwhekken en hangen zowel op de bouwwerf als in het atelier uit. Dit verhoogt de herkenbaarheid voor de leerlingen en stimuleert hun veiligheidsattitude. De stockage van producten met gevaarlijke eigenschappen is tot het minimum beperkt en de SDS-fiches (safety datasheet) zijn aanwezig. De huidige opbergkast voldoet evenwel niet aan de eisen voor de opslag van deze producten.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie van de praktische doelen is geïntegreerd in de werkkaarten. Per doel zijn er criteria ontwikkeld maar momenteel richten deze zich voornamelijk op de hoeveelheid ondersteuning die de leerling nodig heeft en minder op de evaluatie van het concrete doel. Voor de theoretische doelstellingen zijn de toetsen nog te vaak gericht op kennisreproductie. De puntenverdeling wordt bij elke vraag weergegeven. Tijdens de stage worden de leerlingen beoordeeld op vakattitudes en op de activiteiten die zijn aangeduid op de lijst van stageactiviteiten, maar hiervoor ontbreken nog objectieve evaluatiecriteria. Ook de betrouwbaarheid van de evaluatie van de gip kan aan kracht winnen. Objectieve en eenduidige evaluatiecriteria ontbreken. Hierdoor laten de leraren nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.

3.11 Specifieke gedeelte in het derde leerjaar van de derde graad bso in de studierichting Renovatie bouw (leerplan D/2012/7841/037)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Voor een aantal aspecten zijn er bijstellingen doorgevoerd. Zo is het aanbod al meer gericht op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden. Hierdoor krijgen, binnen de cluster 'uitvoerende werkzaamheden', de afbraakwerkzaamheden, afvalbeheer en betonherstelling een plaats in het aanbod. Het uitvoeren van topografische werkzaamheden uit de cluster 'voorbereidende werkzaamheden' wordt deels al geïntegreerd in de opdrachten maar bijvoorbeeld het opsporen van nutsleidingen en het uittekenen van detail- en uitvoeringstekeningen op basis van meetgegevens en schetsen, komt nog te beperkt aan bod. De cluster 'voorbereidende studie en inzichten' vormt nog te beperkt het startpunt van de opdrachten. De leerlingen realiseren een aantal doelen, waaronder de doelen met betrekking tot duurzaam renoveren nog weinig diepgaand omdat het aanbod hoofdzakelijk theoretisch ingevuld wordt. Hierdoor blijven de volledigheid van het aanbod en de

afstemming op het verwachte beheersingsniveau nog werkpunten. Binnen de geïntegreerde proef (gip) is nu wel een praktijkopdracht opgenomen. Deze richt zich op het aanbrengen van natte bepleisteringen en traditionele geïsoleerde dekvloeren maar de opdracht staat nog te weinig in het kader van een renovatiecontext.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Voor een aantal praktijkopdrachten is er een aanzet gemaakt voor het opstellen van ondersteunende projectdossiers. Ondanks enkele goede en essentiële elementen binnen deze dossiers komt het geïntegreerd concept waarbij theorie en praktijk geïntegreerd aangeboden worden nog te beperkt tot uiting. Het gip-dossier is een bundeling van taken uit projecten die gedurende het schooljaar zijn uitgevoerd en een theoretische opdracht rond duurzaam renoveren maar het geheel richt zich nog te weinig op het procesmatig doorlopen van een renovatieproject. Hierdoor laten de leraren nog kansen liggen om het aanbod samenhangend en betekenisvol te maken. De stagedocumenten zijn aangevuld met de verplichte lijst van stageactiviteiten. Bij het opstellen van deze activiteitenlijst neemt de stagebegeleider nog geen rol op. Dit wordt evenwel voorgeschreven in de regelgeving. Bovendien is het een gemiste kans om de stage waar mogelijk af te stemmen op de leernoden van de leerling.

Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leerlingen werken hoofdzakelijk op externe locaties of aan de eigen schoolgebouwen. De school beschikt nu wel over een praktijkruimte voor deze studierichting. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in om vaardigheden in te oefenen die tijdens de externe opdrachten niet of te beperkt aan bod komen. De veiligheidsinstructiekaarten zijn nu wel aanwezig. De stockage van producten met gevaarlijke eigenschappen is tot het minimum beperkt en de SDS-fiches (safety datasheet) zijn aanwezig. De huidige opbergkast voldoet evenwel niet aan de eisen voor de opslag van deze producten.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Voor de evaluatie van de praktische doelen zijn er een aantal kijkwijzers uitgewerkt waarbij er al afstemming is met de leerplandoelen. De beoordeling gebeurt meestal op vier niveaus maar de kwaliteit ervan is echter nog wisselend omdat ze niet steeds, waar nodig, onderbouwd zijn met eenduidige criteria. Voor de theoretische doelstellingen zijn de toetsen nog te vaak gericht op kennisreproductie. De puntenverdeling wordt wel bij elke vraag weergegeven. Tijdens de stage worden de leerlingen beoordeeld op vakattitudes en op de activiteiten die zijn aangeduid op de lijst van stageactiviteiten maar hiervoor ontbreken nog objectieve evaluatiecriteria. Ook voor de verschillende evaluaties binnen de geïntegreerde proef zijn de objectieve evaluatiecriteria nog niet zo duidelijk. Hierdoor laten de leraren nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.

3.12 Regelgeving

Het schoolteam heeft de inbreuken op de regelgeving uit het vorige doorlichtingsverslag weggewerkt.

4 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, onvoldoende zijn geremedieerd.

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de instelling een **ONGUNSTIG ADVIES** met de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur het engagement aangaat om zich bij het werken aan de tekorten extern te laten begeleiden.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de instelling:

- De ontwikkelkansen benutten voor de afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader.
- De ontwikkelkansen benutten voor het leer-en ontwikkelingsgericht aanbod.
- De ontwikkelkansen benutten voor de leerlingenevaluatie.

5 Addendum

Het bestuur heeft binnen de dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag of na de bespreking van het doorlichtingsverslag met de onderwijsinspectie verzocht om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten en heeft zich geëngageerd om zich bij het werken aan de tekorten extern te laten begeleiden.

De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot ten minste **30 september 2024**. Nadien volgt een nieuwe doorlichting.